

Verksamhetsberättelse 2024

Föreningen M 20

M 20 på Baggensfjärden 2021 efter renovering av stäven. Foto CG Wahlin

Innehåll

Inledning med sammanfattning	2
1 Bevara & underhålla fartyget M 20	3
2 Visa & tillgängliggöra det marina kulturarvet	4
3 Sjöresor & hamnbesök	5
4 Föreningslivet	8
5 Sjöhistoriska museet	11
6 Kursen framåt	11
Information om Föreningen M 20	12

Sid

2
3
4
5
8
11
11
12

M 20 vänner!

Föreningen M 20 har genomfört ännu ett fantastiskt verksamhetsår. Jag vill börja med att tacka alla våra medlemmar för deras fina insatser för att bevara vårt marina kulturarv, museifartyget M 20. Vi har en fantastiskt fin stämning och gott kamratskap inom föreningen, tillsammans gör vi skillnad. Det är med glädje och stolthet vi presenterar verksamhetsberättelsen för 2024. Här kommer först en sammanfattning av året därefter följer en fylligare verksamhetsberättelse.

Bevara fartyget. Under årets början låg M 20 i vinterhamn i Göteborg och drabbades av sträng kyla samt problem med värmesystemet. Tack vare medlemmarnas och andra engagerades insatser kunde vi dock hantera situationen. Vid årets slut var fartyget åter i mycket gott sjögående skick. Inför hösten 2025 planerar vi dock en omfattande reparation av akterskeppet.

Visa fartyget. Under våren visades fartyget för allmänheten vid Maritiman i Göteborg. Under sommaren genomförde M 20 flera resor längs västkusten och en medialt uppmärksammas resa genom Göta kanal tillbaka till Stockholm. Totalt besökte fartyget 55 hamnar och hade över 19 000 besökare, vilket befäste M 20:s roll som "Sveriges mest mobila museum".

Berätta om fartyget. Utställningen *Räddningen över sundet* på Sjöhistoriska museet, som behandlar M 20:s insatser 1943 för att rädda danska judar, pågick under hela året. Vi höll även föredrag om denna historiska händelse på Sjöhistoriska museet och under hamnbesök på Västkusten.

Militärhistoriska resor. Under året arrangerade föreningen flera guidade militärhistoriska resor i Stockholms skärgård. Dessa var mycket uppskattade och samtliga blev fullbokade. Bland besöksmålen fanns Vaxholms kastell, Siaröfortet, Batteri Arholma och Söderarms fyrplats.

Medlemmar. Under 2024 har Föreningen rekryterat 50 nya medlemmar. Per den 31 december 2024 hade Föreningen 345 medlemmar.

Ekonomi. Föreningen ekonomi är stabil med ett positivt resultat och en kassa på cirka 1 Mkr. Men för att finansiera den kommande renoveringen av akterskeppet startar vi en insamling med målet att samla in 500 tkr.

Framtid. Vår ambition är att bevara M 20 som ett sjögående museifartyg minst fram till dess 100-årsjubileum den 1 april 2041.

Tack för ett framgångsrikt år!

Vi är stolta och glada över det vi har åstadkommit under 2024 och ser fram emot nya spännande sjöresor, fortsatt gott kamratskap och många besökare under 2025.

Föreningen M 20
Carl Anders Torelm
Ordförande

Fartyget M 20, året 2024 i siffror

Antal gångdagar till sjöss	49 dagar
Antal hamnbesök	55
Tillryggalagd distans	1572 M
Antal besättningsdagar	202 dagar
Antal passagerare till sjöss	416
Antal besökare vid hamnbesök	12 137
Antal besökare vid Maritiman	7 027
Totalt antal besökare	19 164

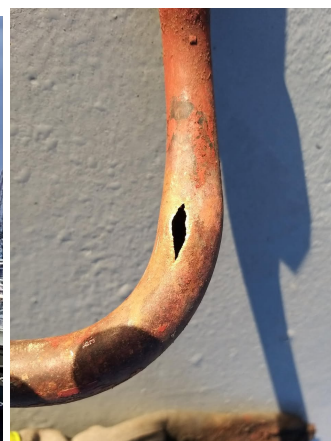
1 Bevara & underhålla fartyget M 20

Underhåll

Det traditions- och kulturminnesmärkta Museifartyget M 20 har passerat 80 år och på god väg mot 100 år. Under årtionden har fartyget utfört sjötjänst för Svenska flottan i krig och fred fram till 2004. Sedan 2005 har Föreningen M 20 ansvarat för drift och underhåll av fartyget, vilket hela tiden har hållits fullt klassad för sjötrafik i fartområde C av Transportstyrelsen. Tidens tand har dock satt sina spår, särskilt på akterskeppet. Vid en rutininspektion 5 maj 2023 påpekade Transportstyrelsen brister i akterskeppet och beviljade dispens för sjötrafik fram till april 2026. För att upprätthålla god sjövärdighet och uppfylla kraven behöver akterskeppet genomgå en omfattande reparation. Arbetet planeras att genomföras mellan oktober och december 2025 i Västra dockan på Beckholmen, med inhyrda timmermän och stöd från föreningens medlemmar. Första steget i renoveringsarbetet är en förstudie för att kartlägga nödvändiga åtgärder och materielbehov. Förstudien genomförs mellan november 2023 och februari 2025. Som en del av studien dockades M 20 på Öckerövarvet mellan den 22 och 26 april 2024. Förstudien finansieras delvis genom ett bidrag på 50 000 kronor från Stiftelsen Maritimt Kulturarv (SMK).

Kung Bore

Efter den långa minnesresan runt Sveriges kust anlände M 20 till Maritiman i Göteborg hösten 2023 för vinterhamn. Tyvärr slog Kung Bore till hårt i början på 2024. Kylan orsakade frusna rör, trasigt värmesystem och översvämningar. Föreningens medlemmar i Göteborg och andra goda krafter gjorde enastående insatser med reparationer, länsning, installation av fläktar och tättningsarbeten. Den ekonomiska skadan blev därför begränsad. Vid vinterns slut var fartyget åter i gott sjögående skick.

M 20 i vinterhamn på Maritiman i Göteborg. Foto D. Johanson

Utbildning- & Rustning

Föreningen bedriver en omfattande utbildningsverksamhet. I april samlades ett antal medlemmar på M 20 för en utbildnings- och rustnings helg i Göteborg. Direkt ombaserade vi längs kajen till S/S Marieholm där ägaren tillika medlemmen Lars Hallgren välkomnade och upplät stora konferensrummet. Inledande Sjukvårdsutbildning med 1:a hjälpen med såväl teoretiska som praktiska övningar genomfördes. En av våra fartygläkare Olle Corneliusson, genomförde läkarundersökning och utfärdade "Läkarintyg för sjöfolk" för medlemmar. Eftermiddagen ägnades åt brandkunskap, personlig säkerhet, överlevnadsteknik och miljökunskap. Söndagen fokuserades på förtroghetsutbildning med rundvandring på M 20 och test av den på fördäck stående nödpumpen. Praktisk hantering av handbrandsläckare (CO₂) och övning med filt att släcka brand på person med brinnande kläder utfördes. Likaså testades en dränkbar pump innan avslutning gjordes i maskin. Under året har även ett antal dagar med fartygsskötsel och kamratlig samvaro, Vård av Fartyg (VAF), genomförts.

M 20 medlemmar gör underhåll samt tränar brandsläckning.

2 Visa & tillgängliggöra det marina kulturarvet

Flykten över Öresund 1943

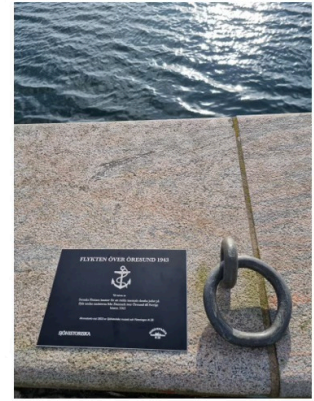
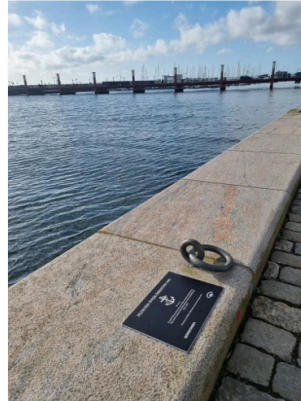
Den 22 februari invigdes utställningen *Räddningen över Sundet* om M 20:s insatser för att rädda danska judiska flyktingar över Öresund 1943. Utställningen baseras på den mobila version ombord på M 20 som visades i ett trettiotal hamnar under minnesresan 2023. Den har nu fått en plats på Sjöhistoriska museet i Stockholm. Föreningen M 20 lånade ut ett antal autentiska föremål från fartyget, som placerades i en specialdesignad monter. Utställningen visades under hela 2024. Vi genomförde även föredrag om denna historiska händelse på Sjöhistoriska museet och under populära hamnbesök i Hovenäset på Västkusten.

Utställningen *Räddningen över sundet* på Sjöhistoriska museet samt föredrag på Hovenäset

Minnesmärke

Vi är glada och stolta över att kunna meddela att en minnesskylt över M 20:s insatser 1943 har placerats i Helsingborg. Minnesskylten har texten: *"Flykten över Öresund 1943. Till minne av Svenska Flottans insatser för att rädda tusentals danska judar på flykt undan nazisterna från Danmark över Öresund till Sverige hösten 1943. Minnestavlan rest av Sjöhistoriska museet och Föreningen M 20"*. Minnesskylten har placerats av Helsingborgs kommun vid kajen mot Öresund bredvid Raul Wallenbergs minnesmärke. Det är viktigt att vi vårdar det kollektiva minnet av händelserna 1943. Vi vet hur mycket detta betyder för anhöriga till både de danska judiska flyktingarna och till M 20:s besättning.

Minnesmärke över Svenska flottan och M 20:s insatser för att rädda danska judiska flyktingar 1943

Örlogsdagarna i Stockholm

Örlogsdagarna på Galärvarvet den 1–2 juni blev en succé med strålande sol och över 2000 besökare. Fartyget M 20 befanns sig på Västkusten men Föreningen var representerad i ett tält med vår utställning och försäljning av böcker och profilkläder. På kvällen samlades fartygsbesättningarna och Sjöhistoriska museets personal för en "After Sea", där museichefen Mats Djurberg stod vid grillen.

Örlogsdagarna i Stockholm 1–2 juni

3 Sjöresor & hamnbesök

Ett av föreningens syften är att använda fartyget M 20 som ett levande sjögående kulturarv. Genom att anordna sjöresor och besöka hamnar kan vi säkerställa att fartyget hålls i gott sjögående skick. Samtidigt kan vi visa upp fartyget för allmänheten och bevara kunskaper och marina traditioner. Föreningen anordnar både speciella medlemsresor och resor öppna för allmänheten. Under hamnbesök tar fartyget emot allmänheten för besök ombord under så kallat "Öppet Skepp". Under 2024 genomförde vi ett flertal resor både på Västkusten, genom Göta kanal och i Stockholms skärgård. Vid hamnbesöken tog fartyget emot ett stort antal besökare. Vi satte vi nytt rekord med 55 hamnbesök och utseglad distans om 1572 nautiska mil. Antal besättnings-dagar var 202 dagar, antal passagerare till sjöss 416, antal besökare vid hamnbesök 12 137 och antal besökare vid Maritiman 7 027. Totalt antal besökare under året var inte mindre än 19 164 personer!

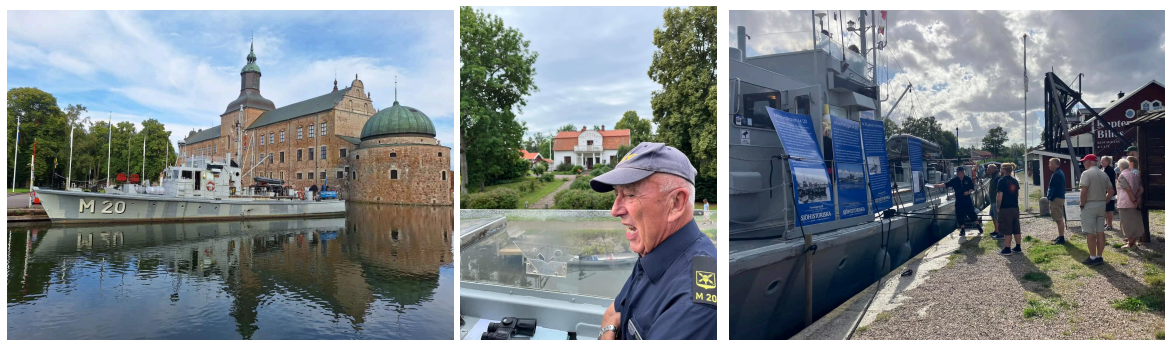

FÖRENINGEN M 20

Föreningens hedersmedlem Elisabeth Blume tar emot M 20 på Hjuviks brygga nära Lilla Varholmen där idén till Föreningen M 20 föddes. Elisabeth tog fram Föreningens logga 2004 baserat på ett sjökort över Lilla Varholmen!

Charterresor

Företag och föreningar kan chartra fartyget för egna resor. Föreningen M 20 håller då med behörig besättning. Fartyget kan ta upp till 20 personer ombord, varav 12 passagerare. Bingplatser (sängplatser finns för 14 personer. M 20 chartrades flitigt under året av olika föreningar för sjöturer och navigationsövningar. Bland hyrestagarna fanns 1974 års reservofficerare (Grabbarna Boys), Kamratföreningen Röjdykarna, Sjöofficerssällskapet i Göteborg och Svenska Flottans Reservofficersförbund i Göteborg. Den 8 juli genomfördes en sjöbegravning av Skeppsnummer 171 Mats Laurin i närheten av Vinga. Ceremonin ägde rum ombord på M 20.

Fartygschef Göran Ringqvist framför M 20 säkert genom Göta kanal

Hemresan genom Göta kanal

Efter ett halvår i Göteborg genomförde vi en uppmärksam och uppskattad återresa genom Göta kanal. Resan var uppdelade i flera etapper och fartyget fylldes till sista plats med medlemmar och passagerare. På flera ställen under kanalresan till Stockholm välkomnas allmänheten att besöka fartyget och se utställningen om räddningsoperationerna över Öresund 1943. I samarbete med Sjöhistoriska museet genomförde föreningen en test av förnybart miljövänligt bränsle under resan, se mer nedan. Resan genom Göta kanal väckte också stort medialt intresse, se nedan.

Hemkomsten

Den 14 augusti återkom M 20 till Fartygspiren på Galärvarvet i Stockholm efter en ett år lång resa runt Sveriges kust, vinterhamn vid Maritiman i Göteborg och återresa genom Göta kanal. På kajen fanns en välkomstkommitté bestående av representanter för Föreningen M 20:s styrelse, Sjöhistoriska museet och en hornblåsande medlem. Mats Djurberg, chef på Sjöhistoriska museet välkomnade M 20 med en egenkomponerad dikt, Hemkomstens Hjärtslag:

Hemkomstens Hjärtslag

En vind av salt och storm i natt,
bar mitt hjärta långt från land,
med segel spända, fästa vid,
en dröm om hem, om varm och blid.

Månaderna räknade i vågors slag,
med solen som min enda dag,
horisonten evigt flyende bort,
men i min själ en längtan stort.

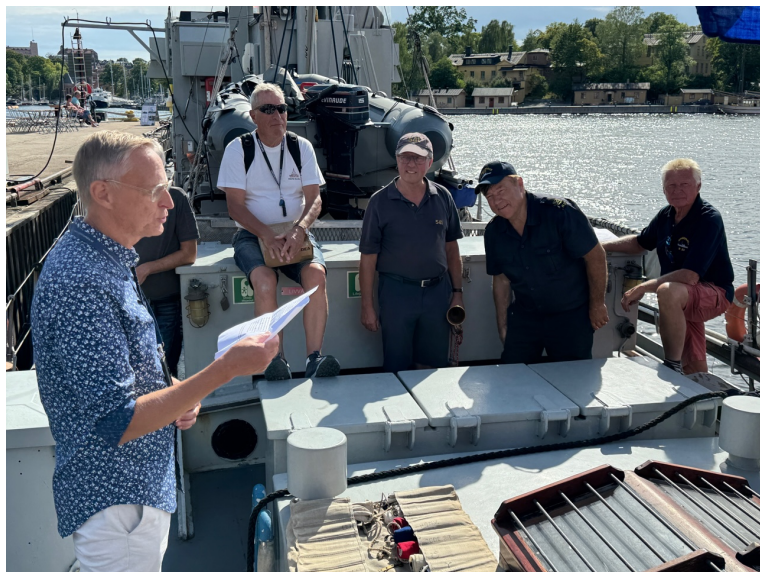
Havet sjöng sin kalla sång,
men i mitt bröst, ett eko gång på gång,
av röster kära, av elders ljus,
av doften från ett hem, ett hus.

Så steg jag iland, på jord så kär,
min fot kände marken, hjärtat blev här,
en främling nästan i det som var,
men hemma nu, det är det jag har.

Väggar som minns min barndoms röst,
dörrar som öppnar till hjärtats tröst,
varje rum en spegel av den jag är,
och slutligen, äntligen, är jag här.

Hemlängtan, du tunga, nu bärs ej mer,
ty jag står på tröskeln där livet sker,
borta är stormens vrålande ljud,
nu hör jag bara hemmets livjuva bud.

**Skriven 14 augusti 2024 av Mats Djurberg
med anledning av minsveparen M 20s hemkomst
efter över ett års bortavaro från sin hemmahamn**

Chefen för Sjöhistoriska museet Mats Djurberg framför sin dikt *Hemkomstens Hjärtslag*

Marinhistoriska resor

Under hösten genomförde föreningen flera militärhistoriska resor i Stockholms skärgård. Resorna var en unik tre dagars guidad kryssning där vi besökte militärhistoriska anläggningar i Stockholms skärgård. Gäster från allmänheten åkte med M 20 och bodde ombord. Kryssningen gick i vacker skärgårdsmiljö mellan Stockholms fasta sjöförsvaret från Vaxholm via Sandhamn, Siarö fortet till Söderarms fyrplats. Söderarm ligger längst ut i Stockholms skärgård och har sedan 1700-talet varit Stockholms sista bemannade utpost mot öster. Åtterresan gick via Batteri Arholma. På varje anlöpsplats möttes vi av kunniga guider som medryckande berättade om dessa försvarshistoriska platser. Vi genomförde också kortare dagsturer till Vaxholms kastell med guidad visning av Vaxholms Fästnings Museum. Även dessa resor var mycket populära och fullsatta. För våra deltagare blev detta resor och upplevelser att minnas!

Det förändrade världsläget gör att Försvarsmakten återtagit delar av Stockholms skärgård. Det har tidigare bland annat berört Märsgarn och Gålö. Nu handlar det om Söderarm. Anngret Andersson och hennes man Åke har drivit Söderarms fyrplats & konferensanläggning i 18 år. Men nu skall Försvarsmakten ta över. Var M 20:s besök under våra Militärhistoriska resor de sista besöken på Söderarm? Tråkigt då Söderarm är en mycket intressant och spännande plats. Men kanske är detta nödvändigt då Marinen behöver utöka sin verksamhet och närvaro i Skärgården.

Militärhistorisk resa till Siaröfortet, Sandhamn och Söderarm

Lyckad chartertur i advent

M 20 avslutade året med en chartertur över första advent. Färden gick till Sandhamn och sedan till julbord på Utö, besök på Gålöbasen och hemfärd genom Baggensstaket. Naturligtvis gjordes passagehonnör vid Moranviken och Neglingevarvet där M 20 sjösattes den 1 december 1941! Vädrret var lite mulet och blåsigt, färden gick delvis som mörkernavigering. Men tack vare exemplariska inplastade navigationsförberedelser och eminent motortrimning gick resan bra. Detta var sista resan för året. Den 5 december vinterställdes M 20 för att skydda henne mot Kung Bore's förestående ankomst. Därefter vidtog en välförtjänt vintervila för fartyg och besättning!

4 Föreningslivet

Medlemmar

Föreningen har under året haft en fortsatt positiv medlemsutveckling. Antal nya medlemmar under året var 50 stycken. Antalet var vid årets slut var 345 stycken vilket är ökning med 125 styck eller 57% sedan 2019. Antal medlemmar i Facebookgruppen Minsveparen M 20 ca 2 300 styck vilket är en ökning med ca 2 000 stycken sedan 2019. Orsaken till den starka positiva utvecklingen kan tillskrivas att Föreningen fortsätter att vara mycket aktiv med att syns och hörs i olika sammanhang.

Årsmöte

Årsmötet i Föreningen M 20 genomfördes den 24 mars på Sjöhistoriska museet Stockholm. Gästtalare var Mats Djurberg, chef på Sjöhistoriska museet som berättade om museets historia och nuvarande verksamhet. Tommy Carlsson, Per-Anders Emilson, Tomas Kilström och Emil Oldenburg valdes som styrelseledamöter för en period om två år. Anders Torelm, Göran Algernon, Richard Låftman, Karl-Owe Svensson och CG Wahlin har ytterligare ett år kvar på sina mandatperioder. Michael Berlin och Christoffer Toll valdes som revisorer för ett år. Malin Harström och Johan A Boström valdes till valberedning för ett år. Föreningen M 20:s Hedersbord är en utmärkelse som tilldelas personer som gjort extraordinära insatser för Föreningen M 20 och för att bevara och tillgängliggöra vårt marina kulturarv i form av Minsveparen M 20. Följande personer tilldelades M 20 Hedersbord:

1. För sitt framgångsrika kommunikationsarbete att synliggöra M 20 i den mediala världen. "Om vi inte syns, så finns vi inte", tilldelas Anne Sofie Eriksson
2. För sitt viktiga forskningsarbete att dokumentera och presentera de historiska händelserna, personerna och fartyget M 20:s insatser i Öresund 1943, tilldelas Ida Hughes Tidlund
3. För sitt ledarskap och engagemang i att organisera akuta räddningsåtgärder när Kung Bore drabbade fartyget M 20 i början på 2024, tilldelas Johan von Otter

Föreningen M 20:s Hedersbord tilldelas Ann Sofie Ericsson, Ida Hughes Tidlund och Johan von Otter.

Medlemsdag på Maritiman

Tillsammans med övriga fartygsföreningar på Maritiman anordnade vi en medlemsdag den 24 maj med syfte att umgås, knyta nya kontakter och dela med oss av olika erfarenheter och tankar om det marina kulturarvet. Under medlemsdagen kunde medlemmar i fartygsföreningarna delta i sjöturer med M 20 på Göta älv samt i mycket trevligt samkväm, "After Sea", på museifartyget Jagaren J 19 Småland.

Höstmöte

Höstmötet ägde rum torsdag 7 november i Drottning Victorias Örlogshem. Ca 30 medlemmar var närvarande. Mötet inleddes med ett intressant kåseri av Örlogskapten Birger Axelsson, Fartygschef på HMS Härnösand, om livet i Flottan idag. Wraps, vin och öl serverades och stämningen var synnerligen god. Styrelsens förslag om oförändrad medlemsavgift för 2025 fastställdes. Styrelsen lade fram förslag om stadgeändring av föreningens namn från "Föreningen M 20" till "Föreningen Minsveparen M 20". Motivet är att förenkla kommunikationen med myndigheter och allmänheten. Föreningsmötet beslöt att föreningens namn ska ändras enligt styrelsens förslag. Det behövs dock två föreningsbeslut för en stadgeändring. Definitivt beslut fattas av årsmötet 2025.

Vår nyblivna 80-åring Göran Ringqvist tilldelades Föreningens finaste utmärkelse "M 20 Hedersbord" med motiveringen: "Vi i Föreningen M 20 vill tacka och uppmärksamma Göran för hans ovärderliga engagemang, stora vänskap och eminenta ledarskap. Göran är en inspirationskälla och en uppskattad befälhavare på våra resor. Vi hoppas att hans klokskap och goda sjömanskap skall fortsätta vägleda M 20 under många år."

VM 20:s mångåriga medlem Göran Ringqvist och Örlogskapten Birger Axelsson, Fartygschef på HMS Härnösand

Ekonomi

Föreningens ekonomi är mycket god och solid. Resultatet för 2024 uppgår till 210 tkr och föreningen har 1070 kr i likvida medel, varav en reparationsfond om 525 tkr. Den operativa driftverksamheten finansieras genom medlems- och passageraravgifter vilka ger ett visst årligt överskott. Investeringar och större inköp finansieras genom externa bidrag och donationer, vilka säkerställs innan inköp sker. På så sätt får föreningen en god likviditet. Föreningen ekonomiska ställning är fortsatt stark och vi har en stabil grund för verksamheten.

Men att hålla M20 i gott sjögående skick är en krävande uppgift som förutom hängivet arbete från medlemmarna kräver stora pengar till underhåll och reparationer. Den planerade reparationen av akterstaven beräknas kosta 1.325 miljoner kronor. Föreningen planerar att finansiera cirka hälften av kostnaden med eget kapital och arbete. Men vi behöver samla in ytterligare 500 tkr. Vi fortsätter därför med vår insamling till M 20. Syftet med insamlingen är att kunna underhålla och reparera M 20 så att hon kan bevaras som sjögående museifartyg i ytterligare minst 20 år. Donationer och bidrag mottages tacksamt.

M 20 i media

Under 2024 har Föreningen fortsatt med sin satsning på att sprida information om fartyget M 20 och Föreningen M 20:s verksamhet i media. Vi har bland annat skickat ut pressrelease om våra resor och aktiviteter. Resultatet har blivit ett femtal tidningsartiklar. Framförallt blev vår tur genom Göta kanal mycket uppmärksam, bland annat med inslag i Sveriges Television, Sveriges Radio P4 och flera lokaltidningar. Dessutom följde en tysk Tv-journalist med på en etapp och filmade för en kommande dokumentärfilm.

Reportage i Skaraborgsbygden samt intervju med Fartygschef Åke Foghammar

svt NYHETER Nyheter Lokalt Sport SVT Play Barn Tv-tablå Alla program Om SVT

/ ÖST

Följ med ombord – minsveparen M 20 från andra världskriget visas upp på Göta kanal

UPPDATERAD 10 AUGUSTI 2024 PUBLICERAD 10 AUGUSTI 2024

I början av andra världskriget byggdes 24 minsvepare i Sverige för att kunna skydda landet och oskadliggöra eventuella minor i vattnet. Nu över 80 år senare kan en av dessa båtar, Minsveparen M 20, istället ses åka genom Göta Kanal.

Fartyget användes under räddningsinsatsen av tusentals danska judar som flydde till Sverige över Öresund år 1943. Fartyget var i drift ända fram till 2005 men ägs idag av Sjöhistoriska museet som ett museifartyg. Ombord finns också utställningen "Räddningen över Sundet 1943".

Efter ett år i Göteborg är nu fartyget på väg hem till sin hamn i Stockholm genom Göta kanal.

– Här på Göta kanal får båten exceptionellt mycket uppmärksamhet. Det är långt över 1 000 personer som vi lyckliggjort genom att visa upp båten om man räknar på det, säger fartygschefen Göran Ringqvist.

Följ med ombord i klippet och hör honom berätta mer om fartygets historia.

Reportage med intervju av Fartygschef Göran Ringqvist i SVT Nyheter

5 Sjöhistoriska museet

Vårt samarbete med fartygets ägare Sjöhistoriska museet fortsätter att utvecklas positivt. Ett förtroendefullt samarbete och positiva kontakter med museets ledning samt inte minst ett bra samarbete runt allt praktiskt med museets personal på museipiren. Vi har under året fördjupat vårt marinhistoriska samarbete med utställningar och föredrag framför allt kring händelserna under andra världskriget. Ombord på fartyget finns en mobil utställning om flykten över Öresund 1943. Tillsammans med museet har vi rest en minnesskylt till minne av M 20:s och Svenska flottans insatser i Öresund 1943. Under året har även utställningen *Räddningen över sundet* visats i museets byggnad på Gärdet i Stockholm. Vi har visat på konkreta resultat av ett fint samarbete mellan myndigheten och vår ideella förening. Med relativt små insatser i form av tid och pengar har vi åstadkommit mycket och satt avtryck inte bara inom den museala världen utan framförallt bland allmänheten.

Test av förnybart bränsle

I samarbete med Sjöhistoriska museet genomförde föreningen en test av förnybart miljövänligt bränsle, i form av HVO 100, istället för traditionell fartygsdiesel. Testet genomfördes den 5 till 14 augusti 2024 under fartygets återfärd från Göteborg till Stockholm via Göta kanal. Total bunkerkapacitet är 2 700 liter fördelat på 4 kommunicerande tankar. Inför detta test bunkrades M 20 med 1 765 liter HVO 100 på Styrso i Göteborgs skärgård. Förbrukning under resan var 1 680 liter. Bränsleförbrukningen var 15% högre än vid motsvarande resa 2021. Med HVO100 var timförbrukningen 26,8 liter och med vanlig diesel 23,3 liter. Efter bunkring på Styrso byttes bränslefiltern för att starta med rena filter. Efter ankomst till Stockholm byttes filter igen. Det fanns ingen synbar nedsmutsning i de filter som använts under resan, se bild nedan. Det fanns inga större tekniska eller praktiska problem med att använda HVO 100 istället för traditionell diesel. Däremot är det en stor ekonomisk skillnad. HVO 100 kostar ca 17 kr/liter mot vanlig diesel ca 10 kr/liter (skattereducerat pris). Dessutom ökar bränsleförbrukningen med ca 15%. Totalt blir HVO 100 därmed dubbelt så dyrt som diesel. För att museifartyg som M 20 skall kunna använda HVO 100 på bred form krävs därför någon form av ekonomiskt stöd. Förutsättningar för detta behöver utredas ytterligare.

Bränslefilter. Använt filter vid dieseldrift tv, filter efter HVO 100 drift i mitten samt helt nytt filter th.

6 Kursen framåt

Föreningen ser framtiden an med stor tillförsikt. Vi har ett gediget program framför oss 2025 med många sjöturer och hamnbesök. Det stora målet under 2025 är att genomföra den planerade renoveringen av fartygets akterskepp i höst. Huvudkursen är fortsatt lagd mot fartygets 100-års dag den 1 december 2041. Hjälp oss bevara Minsveparen M 20 och följ med oss på resan!

FÖRENINGEN
M 20

FÖRENINGEN M 20

Den ideella Föreningen M 20 grundades 2005 och ansvarar sedan dess för drift och underhåll av museifartyget M 20. Föreningen har 350 medlemmar. Föreningens syfte är att bevara, visa och använda museifartyget (tidigare Minsveparen) M 20. Föreningen får inga statliga eller kommunala bidrag utan är helt beroende av ideellt arbete samt ekonomiskt stöd från enskilda, stiftelser och sponsorer. Vi välkomnar alla sjövännor som vill stödja bevarandet av det marina kulturarvet.

MINSVEPAREN M 20

M 20 tillhör en serie av 24 mindre minsvepare i trä, M -båtarna, som togs fram under andra världskriget. Fartygen ritades av Jac Iversen och byggdes vid flera olika varv runt om i Sverige. M 20 byggdes på Plyms varv i Neglinge, Saltsjöbaden och sjösattes den 1 december 1941. Hon gick direkt ut i tjänst och deltog i minröjningsarbetet under och efter andra världskriget. Hösten 1943 gjorde M 20 viktiga humanitära insatser och räddade ett stort antal danska judiska flyktingar över Öresund undan nazisterna. Därefter har M 20 fungerat som skolfartyg och utbildat flera generationer svenska sjömän och sjöofficerare. 2005 uttrangerades M 20 från flottan och räddades till eftervärlden som ett museifartyg. M 20 är Kulturmärkt och klassat som Traditionsfartyg, fartyget ägs av Sjöhistoriska museet men sköts helt ideellt av Föreningen M 20.

MEDLEMSKAP

Att vara medlem i föreningen M 20 är på alla sätt givande. Förutom att man stödjer bevarandet av det marina kulturarvet bjuds man på möjligheter till fantastiska sjöfärder, kamratlig samvaro med sjöintresserade och ökad kännedom om museifartyget M 20. Föreningen erbjuder flera olika medlemskap:

- Ungdomsmedlem (under 26 år) 100 kr per år
- Stödande medlem 250 kr per år
- Aktiv medlem 500 kr per år
- Ständig medlem 15 årsavgifter i engångsavgift

Fyll i din ansökan redan idag: <https://minsveparen.se/foreningen/bli-medlem/>

BIDRAG OCH DONATIONER

Föreningen M 20 står inför en omfattande renovering av fartyget M 20:s akterskepp och behöver allt stöd vi kan få. Vi tar tacksamt emot alla gåvor och bidrag, stora som små, som hjälper oss att bevara Museifartyget M 20. Betala till Föreningens bankgirokonto 5741-6133 eller Swish 123 303 11 68. Ange "Gåva" vid inbetalningen och glöm ej avsändare.

KONTAKTUPPGIFTER

Epost: kontakt@minsveparen.se

Hemsida: www.minsveparen.se

Facebook: Minsveparen M 20

Kontaktperson: Anders Torelm, Ordförande. anders@sjohaga.se, 0735-23 29 16

Besöksadress: Minsveparen M 20, Sjöhistoriskas fartygspir, Galärvarvsvägen 24, 115 21 Stockholm

Postadress: Föreningen M 20, c/o Tomas Kilström, Skogsvägen 34, 135 49 Tyresö